

РЕШЕНИЕ

№ 1007

гр. София, 18.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 53 СЪСТАВ, в публично заседание на
шести декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: **КОНСТАНТИН АЛ. КУНЧЕВ**

при участието на секретаря **БИЛЯНА ЕМ. П.**
като разгледа докладваното от **КОНСТАНТИН АЛ. КУНЧЕВ** Гражданско
дело № 20231110106440 по описа за 2023 година

Производството е образувано по подадена искова молба от **Т. П. Б.**, ЕГН *****,
с адрес: гр. София, ж. к. „Младост 3“, бл. 364, вх. 5, ап. 34 **срещу „БХС“ ЕООД**, ЕИК ***,
със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Дякон Игнатий“ № 7, с която са
предявени кумулативно обективно съединени иски, както следва:

- осъдителен иск с правно основание **чл. 128, т. 2 КТ** за заплащане на сумата от **2158,78 лв.**, представляваща трудово възнаграждение за месец октомври 2022 г., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 06.02.2023 г. до окончателното ☐ изплащане;
- осъдителен иск с правно основание **чл. 86 ЗЗД** за заплащане на сумата от **53,97 лв.**, представляваща лихва за забава за периода от 06.11.2022 г. до 06.02.2023 г.;
- осъдителен иск с правно основание **чл. 224 КТ** за заплащане на сумата от **695,50 лв.**, представляваща обезщетение за неизползван платен годишен отпуск в размер на **5 /пет/ дни**, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 06.02.2023 г. до окончателното ѝ изплащане.

Ищцата **Т. Б.** твърди, че по силата на сключен с ответника „БХС“ ЕООД трудов договор № 63 от 25.11.2013 г. е изпълнявала длъжността „Главен специалист“ в отдел „Продукт и продажби“. Сочи, че трудовото правоотношение е изменяно на 29.01.2021 г. и на 22.03.2021 г. с допълнителни споразумения, които прилага като доказателства. Твърди, че е прекратила трудовото правоотношение на основание чл. 326, ал. 1 КТ, считано от 27.10.2022 г., като е следвало да получи обезщетение по чл. 224, ал. 1 КТ за неизползван платен годишен отпуск за 2022 г. в размер на 5 (пет) работни дни или 695,50 лв. Претендира като неизплатено и трудовото възнаграждение за м. октомври 2022 г., което е следвало да бъде заплатено до 5-о число на м. ноември 2022 г., възлизащо на 2158,78 лв. Поради настъпилата изискуемост на вземането за трудово възнаграждение смята за дължима и лихва за забава, считано от 06.11.2022 г. до датата на предявяване на исковата молба (06.02.2023 г.) или 53,97 лв. Претендира разноски.

Ответникът „БХС“ ЕООД е подал отговор на исковата молба в срока по чл. 131 ГПК, с който оспорва предявените иски, като предявява и насрещен иск. Твърди, че за прекратяването на трудовото правоотношение с ищцата следва да се прилага максималният 3-месечен срок по чл. 326, ал. 2 КТ, което следва от чл. 7 от сключения трудов договор № 63/25.11.2013 г. Сочи, че неспазването на срока на предизвестие от служителя поражда

правото на работодателя да получи обезщетение на основание чл. 220 КТ в размер на brutното трудово възнаграждение за неспазения срок на предизвестие. Според ответника към датата на прекратяване на трудовото правоотношение служителът е получавал 2782 лв. месечно брутно трудово възнаграждение, поради което претендира с **насрещен иск сумата от 5564 лв.**, представляваща дължимо обезщетение за 2 (два) месеца неспазен срок на предизвестие от страна на ищцата, ведно със законната лихва от подаване на насрещната искова молба до окончателното изплащане на задължението. Твърди, че от дължимата сума за обезщетение от служителя следва да се прихване трудовото възнаграждение за м. октомври 2022 г. Претендира присъждането на разноски.

Ищцата е подала отговор на насрещната искова молба на ответника извън срока по чл. 131 ГПК, с който оспорва предявения иск като неоснователен. Твърди, че претендираното вземане за обезщетение по чл. 220 КТ не съществува, тъй като между страните е сключено допълнително споразумение от 01.07.2017 г., с което е изменен трудовият договор в частта за срока на предизвестие за прекратяването му.

Съдът, след като взе предвид доводите на страните, и като обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

По исковете с правно основание чл. 128, т. 2 КТ и с правно основание чл. 220 КТ:

—

При предявен **иск с правно основание чл. 128, т. 2 КТ** в тежест на ищеца е да докаже съществуване на трудово правоотношение с ответника, съответно размера на brutното трудово възнаграждение за съответния период. В тежест на ответника е да докаже, че е погасил задълженията си за заплащане на трудово възнаграждение за м. октомври 2022 г., съответно обстоятелства, които да го освобождават от задължението му да заплати възнаграждението.

При предявен **насрещен иск с правно основание чл. 220 КТ** в тежест на ищеца (ответник в производството) е да докаже уговорката за срока по чл. 326, ал. 2 КТ, както и че служителят не е спазил този срок. В тежест на ответника по иска (ищец в производството) е да докаже, че между страните е сключено допълнително споразумение от 01.07.2017 г., с което изрично е уговорен различен срок по чл. 326, ал. 2 КТ.

Спорният по делото въпрос е дали ищцата е имала право да прекрати трудовото правоотношение едностранно на основание чл. 326, ал. 1 КТ с 1-месечно писмено предизвестие.

От събраните по делото писмени доказателства, съдът приема за установено по безспорен начин, че на 25.11.2013 г. е възникнало трудово правоотношение между ищцата и ответника. Съгласно приложения по делото от страните трудов договор № 63/25.11.2013 г. Т. Б. е заемала длъжността „Главен специалист“ в отдел „Продукт и Продажби“, на пълно работно време (8 часа), с основно трудово възнаграждение в размер на 1200 лв., ведно с 0,7 % ДТВ за придобит трудов стаж и професионален опит, към офиса на работодателя „БХС“ ЕООД на адрес: гр. София, ул. „Дякон Игнатий“ № 7. Посочено е, че трудовото възнаграждение е платимо до 5-о число на месеца, следващ този, за който се отнася. В чл. 7 от договора е уговорен 3-месечен срок за писмено предизвестие за прекратяване на трудовото правоотношение съгласно чл. 326, ал. 2 КТ.

Страните не спорят, че са изменили през годините трудовото правоотношение на основание чл. 119, ал. 1 КТ, за което по делото са приложени допълнителни споразумения: 1) от дата 01.07.2017 г.; 2) от дата 29.01.2021 г.; и 3) от дата 22.03.2021 г. Съгласно чл. 4 от приложеното по делото от страна на ответника допълнително споразумение от 01.07.2017 г. (на лист 17 по делото) страните са изменили срока на предизвестие за прекратяване на трудовото правоотношение по чл. 326, ал. 2 КТ както следва: 1) 3 (три) месеца, в случай на прекратяване на трудовото правоотношение по време на туристическия сезон, а именно зимен сезон за периода от 01.11. до 28.02. и летен сезон от 01.04. до 01.09. на съответната година; 2) 1 (един) месец, в случай на прекратяване на трудовото правоотношение извън

активния летен и зимен сезон. При неспазване на срока за предизвестие, уговорен в предходната алинея, се дължи обезщетение за неспазен срок на предизвестие в съответствие с разпоредбата на чл. 220 от КТ. С допълнителното споразумение от 29.01.2021 г. страните се договарят служителът да получава основно месечно трудово възнаграждение в размер на 2500 лв., считано от 01.02.2021 г., а с допълнителното споразумение от 22.03.2021 г. изменят длъжността на служителя, който от 23.03.2021 г. заемал длъжността „Зам. директор продукти, продажби, контрол и анализи“, код по НКПД: 1221-6008. В останалата си част трудовият договор не е променян от страните.

Ищцата твърди, че на 26.09.2022 г. е подала писмено заявление до работодателя, с което на основание чл. 326, ал. 1 КТ е прекратила трудовото правоотношение, считано от 27.10.2022 г., след изтичане на 1-месечния срок на предизвестието. С приложената по делото заповед № 13 от 26.10.2022 г. на работодателя е констатирано прекратяването на правоотношението, но е отбелязано, че *служителят дължи обезщетение при неспазено предизвестие за прекратяване на трудов договор от служител с ключови компетентности, а именно брутно трудово възнаграждение за два месеца*. Ищцата сочи, че правото □ да прекрати трудовия договор с 1-месечно предизвестие е съгласно чл. 4 от допълнително споразумение от 01.07.2017 г., с което страните са изменили срока на предизвестието и са го уговорили в зависимост от това дали е подадено извън летния и зимния туристически сезон. Датата 26.09.2022 г. не попада в уговорените летен или зимен туристически сезон, поради което според ищцата следва да се прилага 1-месечният срок на писменото предизвестие за прекратяване по реда на чл. 326 КТ.

Ответникът в отговора на исковата си молба е посочил, че служителът е заемал длъжност с ключови компетентности и с гласувано доверие. Съгласно длъжностната си характеристика „Зам. директор продукти, продажби, контрол и анализи“ е отговарял за цялата документация, продукти, контакти, анализи, в това число и управление на дейности и контрол на парични потоци от ключово значение за дружеството. Поради това сочи, че с оглед предаване на работата на подходящ заместник необходимият срок за предизвестие е 3-месечният по аргумент от чл. 7 от трудовия договор и от чл. 326, ал. 2 КТ.

Разпоредбата на чл. 326 КТ съдържа субективното материално потестативно право на служителя да прекрати трудовото правоотношение с писмено предизвестие – израз на свободата на труда в Република България и възможността на служителя по всяко време да прекрати трудовия договор с предизвестие. Правоотношението се прекратява с изтичането на срока на отправеното предизвестие и независимо от волята на работодателя. Заповедта на работодателя на основание чл. 335, ал. 2, т. 1 КТ има декларативен характер по отношение на прекратяването, защото с нея само се удостоверява фактът на прекратяване на трудовото правоотношение и от това изявление правни последици не настъпват (в този смисъл решение № 402 от 21.10.2011 г. по гр. д. № 721/2011 г., IV г. о. на ВКС). Нещо повече, правото по чл. 326, ал. 1 КТ е субективно, тъй като може да се упражни само по преценка на служителя, независимо каква е причината за прекратяване и последният не е длъжен да мотивира писменото си волеизявление, с което предизвестява работодателя, че едностранно прекратява трудовия договор на това основание (в този смисъл решение № 34 от 24.03.2017 г. по гр. д. № 2962/2016 г., IV г. о. на ВКС).

По настоящото дело ищецът твърди, че е упражнил надлежно правото си да прекрати едностранно трудовото правоотношение с 1-месечно писмено предизвестие от 26.09.2022 г. По делото е установено и не се спори от страните, че предизвестието е получено от работодателя на същата дата и срокът е изтекъл на 27.10.2022 г., като доказателство за този факт е и издадената заповед № 13 от 26.10.2022 г. на работодателя.

Спорният въпрос е свързан със срока на предизвестието – дали служителът има право на 1-месечно предизвестие или с оглед характера на длъжността и уговореното в трудовия договор е следвало да спазва 3-месечния срок.

Ответникът претендира с **насрещен иск на основание чл. 220 КТ**, че служителът не е спазил срока на предизвестие и следва да заплати сумата в размер на **5564 лв.**,

представляваща обезщетение за 2 (два) месеца неспазен срок на предизвестие от страна на ищцата, ведно със законната лихва от подаване на насрещната искова молба до окончателното изплащане на задължението. С оглед това иска прихващане на дължимата сума за трудовото възнаграждение с тази за обезщетението по чл. 220 КТ до размера на по-малкото.

Съдът приема, че служителът е имал право да прекрати трудовия договор едностранно на основание чл. 326, ал. 1 КТ с 1-месечно писмено предизвестие.

По делото се доказва по безспорен начин сключването на допълнително споразумение от 01.07.2017 г., с което страните изменят срока на предизвестieto за прекратяване на трудовото правоотношение, уговорени в чл. 7 от трудовия договор. В споразумението страните **по ясен и недвусмислен начин** посочват, че срокът на предизвестieto за прекратяване на трудовия договор по чл. 326, ал. 2 КТ е *1 (един) месец, в случай на прекратяване на трудовото правоотношение извън активния летен и зимен сезон, а периодите на туристическите сезони са както следва: зимен сезон за периода от 01.11. до 28.02. и летен сезон от 01.04. до 01.09. на съответната година.* Допълнителните споразумения, сключени между страните, представляват изменение на трудовото правоотношение по взаимно съгласие на двете страни в писмена форма съгласно правилата на чл. 118 и сл. от Кодекса на труда. Работодателят в настоящото дело **не е оспорил действителността на сключените споразумения**, поради което съдът смята, че същите са годни да изменят трудовия договор – спазена е писмената форма и са подписани от страните по трудовия договор.

В тази връзка с изтичането на 1-месечния срок от подаденото заявление по реда на чл. 326, ал. 1 КТ от служителя на 26.09.2022 г. трудовото правоотношение е прекратено съобразно уговореното между страните, тъй като волеизявлението за прекратяване е направено извън активните летен или зимен туристически сезон. Свободата на договаряне между служител и работодател и възможността за изменение на трудовото правоотношение по взаимно съгласие следва да се съобразят и да имат по-голяма доказателствена стойност пред характера на длъжността и конкретните обстоятелства (пенсиониране на друг служител) – аргументи на ответника работодател за неоснователност на исквете. Работодателят не е посочил на свой ред доказателства да е изплатил трудовото възнаграждение на служителя за м. октомври 2022 г., дори напротив – с възражението за прихващане признава, че същото не е изплатено.

Във връзка с горепосоченото на ищцата следва да бъде уважен искът по чл. 128, т. 2 КТ и да бъде заплатено дължимото трудово възнаграждение за м. октомври 2022 г., което съгласно заключението на приетата по делото съдебно-счетоводна експертиза е в размер на **2 302,76** (две хиляди триста и два лева и седемдесет и шест стотинки) лева. Със същите аргументи на съда възражението за прихващане и насрещният иск на работодателя за обезщетението по чл. 220 КТ следва да бъдат отхвърлени.

-

По иска с правно основание чл. 86 ЗЗД:

По иска с правно основание чл. 86 ЗЗД в тежест на ищеца е да докаже възникването на главен дълг, изпадането на длъжника в забава и размера на обезщетението за забава.

Мораторната лихва по чл. 86, ал. 1 ЗЗД има обезщетителна функция за вредите на кредитора от забавата при изпълнение на парично задължение. Обезщетението в размер на законната лихва е функционално обусловено от главния дълг, поради което същото се присъжда върху признатата за основателна претенция за главницата. Съгласно чл. 84, ал. 1 ЗЗД когато е определен денят на изпълнение на задължението, длъжникът изпада в забава след изтичането му.

В процесния случай съгласно трудовия договор между страните е било уговорено трудовото възнаграждение да се заплаща до 5-о число на месеца, следващ този, за който се отнася. Работодателят е дължал изплащането на възнаграждението за м. октомври 2022 г. **до**

5 ноември 2022 г. Съгласно приетите по делото доказателства и мотивите на съда по исковите по чл. 128, т. 2 КТ и по чл. 220 КТ, работодателят не е изплатил трудовото възнаграждение за м. октомври и е изпаднал в забава от **06.11.2022 г.**

Поради това съдът приема, че искът по чл. 86 ЗЗД за мораторна лихва следва също да бъде уважен.

-

По иска с правно основание чл. 224 КТ:

Искът с правна квалификация чл. 224 КТ е допустим, като е предявен от лице, което има правото да претендира изплащане на дължимо обезщетение за неизползван платен годишен отпуск в размер на 5 /пет/ дни, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 06.02.2023 г. до окончателното ☐ изплащане. За уважаването му е необходимо е налице следният фактически състав: 1) страните да са се намирали в трудово правоотношение, което 2) да е прекратено, и 3) служителят да не е използвал полагащия му се платен годишен отпуск, както и 4) правото за него да не е погасено по давност. Разгледан по същество предявеният иск е основателен.

От представените по делото доказателства се установява, че между страните е съществувало валидно трудово правоотношение за периода от 25.11.2013 г. до 27.11.2022 г. Съгласно извършената по делото съдебно-счетоводна експертиза ищецът е имал за 2022 г. 6 /шест/ неизползвани работни дни платен годишен отпуск, изчислени като обезщетение по чл. 224 КТ в размер на 794,86 лв.

С оглед гореизложеното искът по чл. 224 КТ се явява основателен, тъй като е налице фактическият състав, който го обуславя.

-

По отношение на разноските:

С оглед изхода на делото и тъй като ищцата е служител, а искът произтича от трудово правоотношение, съгласно чл. 83, ал. 1, т. 1 ГПК тя не внася такси и разноски по настоящото производство. Същите се дължат от ответника на основание чл. 78, ал. 6 ГПК. В тази връзка от бюджета на СРС са поети следните разноски: 1) държавна такса в размер на **186,35 лв.** и 2) депозит за съдебно-счетоводна експертиза в размер на **300 лв.** На основание чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата възнаграждение се дължи на адв. А. П. – САК, процесуален представител на ищцата Т. Б., тъй като е предоставил безплатно адвокатска помощ и съдействие на основание чл. 38, ал. 1, т. 3 от ЗАДв. На него се дължи минимално възнаграждение в размер на **2 172,28 лв.** за всеки от исковите в настоящото производство съгласно чл. 7, ал. 2 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

С оглед гореизложеното съдът

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

РЕШИ:

ОСЪЖДА „БХС“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Дякон Игнатий“ № 7 да заплати на Т. П. Б., ЕГН *****, с адрес: гр. София, ж. к. „Младост 3“, бл. 364, вх. 5, ап. 34, на основание чл. 128, т. 2 КТ сумата от **2158,78 лв.**, представляваща трудово възнаграждение за месец октомври 2022 г., ведно със законната

лихва върху сумата, считано от 06.02.2023 г. до окончателното ѝ изплащане;

ОСЪЖДА „БХС“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Дякон Игнатий“ № 7 да заплати на Т. П. Б., ЕГН *****, с адрес: гр. София, ж. к. „Младост 3“, бл. 364, вх. 5, ап. 34, на основание чл. 86 ЗЗД сумата от **53,97 лв.**, представляваща лихва за забава за периода от 06.11.2022 г. до 06.02.2023 г.;

ОСЪЖДА „БХС“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Дякон Игнатий“ № 7 да заплати на Т. П. Б., ЕГН *****, с адрес: гр. София, ж. к. „Младост 3“, бл. 364, вх. 5, ап. 34, на основание чл. 224 КТ сумата от **695,50 лв.**, представляваща обезщетение за неизползван платен годишен отпуск през 2022 г. в размер на **5 /пет/ дни**, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 06.02.2023 г. до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА „БХС“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Дякон Игнатий“ № 7 да заплати по сметката на Софийски районен съд сумата от **186,35 лв.**, представляваща държавна такса.

ОСЪЖДА „БХС“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Дякон Игнатий“ № 7 да заплати по сметката на Софийски районен съд сумата от **300 лв.**, представляваща разноски за съдебно-счетоводна експертиза.

ОСЪЖДА „БХС“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Дякон Игнатий“ № 7, на основание чл. 38, ал. 2 от ЗАдв. да заплати на адв. А. П. – САК, с личен № 1300462310, сумата от **2 172,28 лв.**, представляваща адвокатско възнаграждение за процесуално представителство в настоящото производство.

Съдия при Софийски районен съд: _____